

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

17 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Iurie DIACONU
Liliana CATAN
Victor BOICO

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpatul, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2021, în cauza penală privind-l pe

BUȘUEV Ivan XXXXX, născut la XXXXX,
originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 08.10.2018-16.07.2019;

Instanța de apel: 25.02.2021-30.06.2021;

Instanța de recurs: 04.10.2021- 17.11.2021.

c o n s t a ț ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, din 16 iulie 2020, Bușuev Ivan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Bușuev Ivan la 07 iulie 2018, aproximativ la ora 15:10, aflându-se la domiciliul concubinei sale Trifan Tatiana, situat în XXXXX, fiind în stare de ebrietate alcoolică, a inițiat un conflict cu concubina sa Trifan Tatiana în cadrul căruia, manifestând un comportament violent, a aplicat violență psihologică asupra ultimei prin exprimarea de cuvinte necenzurate în adresa acesteia precum și a amenințat-o cu aplicarea forței fizice, fapt prin care a înjosit-o și i-a provocat stare de tensiune și suferință psihică - astfel intimidând-o în scop de impunere a voinței și a controlului personal asupra ultimei.

Tot el, la 07 iulie 2018 aproximativ la ora 19:00, în mod intenționat, încălcând interdicțiile prevăzute în ordinul de restricție de urgență nr. 2018160125 din 07.07.2018 ora 18:00, întocmit de către angajații IP Călărași în privința sa prin care a fost obligat să părăsească imediat locuința comună, el, fiind în stare de ebrietate alcoolică, a revenit la domiciliul părintesc al concubinei sale Trifan Tatiana situat în XXXXX, unde locuia cu ultima și, aflându-se în curtea domiciliului dat a inițiat un conflict cu tatăl concubinei sale Spataru Pavel care locuiește în aceeași gospodărie, în cadrul căruia, manifestând un comportament violent, a aplicat violență psihologică

asupra ultimului prin exprimarea de cuvinte necenzurate în adresa acestuia l-a înjosit și i-a provocat stare de tensiune și suferință psihică- astfel intimidându-l în scop de impunere a voinței și a controlului personal asupra ultimului. Atunci, Spataru Pavel, solicitându-i lui să înceteze acțiunile sale ilegale, Bușuev Ivan nu a reacționat în nici un fel dar, s-a apropiat de acesta și l-a îmbrâncit în rezultatul căruia Spataru Pavel a căzut jos lovindu-se de o răzătoare, provocându-i puternice dureri fizice și suferință psihică precum și prejudiciu moral manifestat prin înjosirea onoarei și demnității personale, fapt ce a determinat victima să sesizeze angajații IP Călărași pentru documentarea cazului respectiv.

Tot el, la 22 iulie 2018, aproximativ la ora 17:30, aflându-se la domiciliul părintesc al concubinei sale, Trifan Tatiana, situat în XXXXX, fiind în stare de ebrietate alcoolică, a inițiat un conflict cu concubina sa Trifan Tatiana în cadrul căruia, manifestând un comportament violent, a aplicat violență psihologică asupra ultimei prin exprimarea de cuvinte necenzurate în adresa acesteia precum și a lovit-o cu palma peste față, fapt ce a determinat-o pe Trifan Tatiana să părăsească pe moment domiciliul dat și, el în continuarea acțiunilor sale infracționale a început să o urmărească, totodată amenințând-o cu aplicarea forței fizice asupra ei și fiicei lor minore XXXXX și, victima a sesizat angajații IP Călărași pentru documentarea cazului respectiv- astfel intimidându-o în scop de impunere a voinței și a controlului personal asupra ultimei.

Tot el, la 08 august 2018, aproximativ la ora 16:00, aflându-se la domiciliul părintesc al concubinei sale Trifan Tatiana, situat în XXXXX, fiind în stare de ebrietate alcoolică, a inițiat un conflict cu tatăl concubinei sale Spataru Pavel care locuia în aceeași gospodărie, în cadrul căruia, manifestând un comportament violent, a aplicat violență psihologică asupra ultimului prin exprimarea de cuvinte necenzurate în adresa acestuia fapt prin care l-a înjosit și i-a provocat stare de tensiune și suferință psihică, astfel intimidându-l în scop de impunere a voinței și a controlului personal asupra ultimului, fapt ce a determinat victima să sesizeze angajații IP Călărași pentru documentarea cazului respectiv.

Tot el, la 09 august 2018, aproximativ la ora 18:00, aflându-se la domiciliul părintesc al concubinei sale Trifan Tatiana, situat în XXXXX, fiind în stare de ebrietate alcoolică, fără careva motive întemeiate, a inițiat un conflict cu tatăl concubinei sale Spataru Pavel care locuia în aceeași gospodărie, în cadrul căruia, manifestând un comportament violent, a aplicat violență psihologică asupra ultimului prin exprimarea de cuvinte necenzurate în adresa acestuia precum și l-a amenințat cu aplicarea forței fizice în prezența rudelor sale, fapt prin care l-a înjosit și i-a provocat stare de tensiune și suferință psihică - astfel intimidându-l în scop de impunere a voinței și a controlului personal asupra ultimului.

Tot el, la 26 septembrie 2018, aproximativ la ora 14:00, aflându-se la domiciliul părintesc al concubinei sale Trifan Tatiana, situat în XXXXX, fiind în stare de ebrietate alcoolică, fără careva motive întemeiate, a inițiat un conflict cu fiica sa vitregă XXXXX care locuiește în aceeași gospodărie cu dânsul - în cadrul căruia, manifestând un comportament violent, a aplicat violență psihologică asupra ultimei prin exprimarea de

cuvinte necenzurate în adresa acesteia, fapt prin care a înjosit-o și i-a provocat stare de tensiune și suferință psihică, astfel intimidând-o în scop de impunere a voinței și a controlului personal asupra ultimei.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către inculpat, prin care solicita admiterea apelului cu aplicarea unei pedepse mai blânde în privința sa, invocând că are la întreținere copii minori și părinți de vârstă înaintată.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2021, apelul inculpatului a fost respins ca depus peste termen, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, prin încheierea Judecătorei Strășeni, sediul Călărași din 14 februarie 2019, inculpatul a fost anunțat în căutare (Vol. I, f.d 201). Potrivit informației parvenite de la IP Călărași în privința inculpatului a fost pornit dosar de căutare nr. 2019160027, iar la data de 29.09.2019 el a fost reținut (Vol. II, f.d. 5) și a făcut cunoștință cu sentința în aceeași zi, prin urmarea din data de 29.09.2019, a început să curgă termenul de depune a cererii de apel.

Instanța de apel a constatat că apelul declarat de către inculpat nu poate fi repus în termen, mai mult, inculpatul nici nu a solicitat repunerea în termen, la fel, nu a elucidat careva motivele întemeiate exhaustiv prevăzute de legiuitor la art. 403 Cod de procedură penală, indicând doar că nu este de acord cu sentința contestată, fără a indica careva circumstanțe ce ar demonstra că a fost în imposibilitate să depună apel în termen.

Termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui este stabilită exhaustiv prin lege, acesta fiind absolut și având un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

În aceeași ordine de idei art. 230 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, prevede că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Așadar, raportând la materialele cauzei, instanța de apel a reținut că termenul de declarare a apelului a fost omis de către inculpat, din circumstanțe care nu sunt imputabile instanței de judecată. Din aceste considerente, s-a conchis că apelul inculpatului Bușuev Ivan depus la data de 17 noiembrie 2020 a fost respins ca fiind depus peste termen.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, inculpatul a atacat-o cu recurs ordinar, fără a invoca prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei în partea stabilirii pedepsei cu pronunțarea în această parte a unei noi decizii prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

În motivare recurentul a indicat că nu avea posibilitatea de a depune cererea de apel în termen rezonabil, ce recunoaște vina în comiterea infracțiunii și dorește să aibă grijă de familia sa.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului inculpatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind depus peste termen.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.*

Din actele cauzei se constată că inculpatul a depus recursul ordinar la data de **08.09.2021**, înregistrat la Curtea Supremă de Justiție cu numărul de intrare din 10.09.2021.

Una din cerințele obligatorii la depunerea recursului ordinar se referă la respectarea termenului de declarare a acestuia de către titularii cererii respective. În corespundere cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel. Ca atare, termenul de recurs are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se consideră ca tardiv, deoarece legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În același context se relevă că, potrivit dispozițiilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală: *„în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.”*

Din actele cauzei se constată că în cadrul examinării cauzei penale în instanța de apel, inculpatul și apărătorii Vasiliu Sergiu au fost prezenți la ședința din 30.06.2021, unde a fost pronunțat dispozitivul deciziei cu informarea că, pronunțarea deciziei motivate v-a avea loc pe data de **07.07.2021** (vol. II, f.d. 33-34). La pronunțarea deciziei motivate, inculpatul și apărătorul său nu s-au prezentat (vol. II, f.d. 34), dar copia deciziei a fost expediată în adresa lor, conform scrisorii de expediere (vol. II, f.d. 42), astfel, depășindu-se termenul prevăzut de lege cu 3 luni pentru depunerea recursului. Mai mult, inculpatul nu a solicitat repunerea în termen a recursului ordinar și nu a indicat motivul depunerii recursului după expirarea termenului de atac.

Instanța de recurs menționează că, la pronunțarea hotărârii integrale legea nu solicită obligatoriu prezența părților, iar pentru părțile care nu s-au prezentat la pronunțarea hotărârii, se consideră că au luat cunoștință de conținutul hotărârii motivate la data pronunțării, ultimele fiind plasate pe portalul web al instanței de judecată, astfel devenind publice pentru toți. Călăuzitoare în acest sens este și practica judiciară, potrivit căreia s-a statuat că neprezentarea părților, care au fost legal citate la ședința de judecată, dar s-au eschivat de a se prezenta, termenul de atac și pentru

acestea oricum se calculează din momentul pronunțării hotărârii integrale.

Pe cale de consecință, având în vedere cele consemnate supra, Colegiul reține că, în cauza diferită judecătii, termenul de declarare a recursului a fost omis de către recurent, respectiv argumentele aduse de acesta în cererea de recurs nu vor fi preluate pentru examinare, el fiind decăzut de dreptul de a exercita această cale de atac.

În această ordine de idei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul ordinar declarat de inculpat, este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2021, în cauza penală privindu-l pe BUȘUEV Ivan XXXXX, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 20 decembrie 2021.

Președinte

Iurie DIACONU

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Victor BOICO